

Temamøte 3

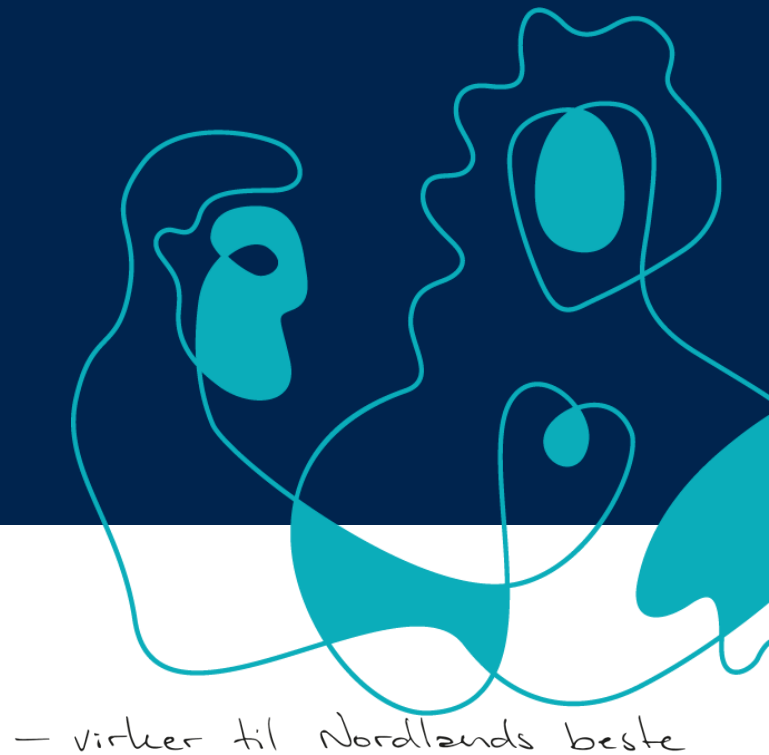
Barnehage- og skolesektor

05. august

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Agenda

09.00 – 09.05 – velkommen

09.05 - 09.50 - nytt barnehage, skole og SFO år

09:50 – 10:10 - forvaltningsrett og klagesaksbehandling barnehage og skole

10:10- 10:25 «Barns perspektiv på langvarig skolefravær» v/ [Lydia Mathilde Nystad](#), Nord universitet

10:25 – 10:30 avslutning

Veileder

**Kommuners og
fylkeskommuners roller
og ansvar i
sikkerhetspolitisk krise
og krig**

Veileder

Del 1 - Roller og ansvar i sikkerhetspolitisk krise og krig

En innføring i sentrale begreper, roller og ansvar. Informasjonen er rettet mot både kommuner og fylkeskommuner.

Del 2 - Kommunens roller og ansvar

Temainndelt veiledning om kommunens roller og ansvar i krig.

Del 3 - Fylkeskommunens roller og ansvar

Temainndelt veiledning om fylkeskommunens roller og ansvar i krig.

Veileder

Barnehage og skole

— virker til Nordlands beste

Veileder

Bemanning

av ordinære bygg

ntall barn/elever ved tilflytting

når fysisk tilstedeværelse ikke er

stabil strøm

- Håndtering av høyt fravær eller bortfall av nøkkelpersonell
- Mottak av nye barn/elever ved tilflytting

— virker til Nordlands beste

Veileder

er og fagressurser

er og etablering av tydelige rutiner for

alteren ved større hendelser i sektor,
deling i faglinjen opp til statlig nivå
helhetlig oppfølging av utsatte barn

arn og elever utover digital
alternativ lokasjon

Alternativ lokasjon

- Ved skade eller utilgjengelighet av ordinære bygg
- Kapasitet for mottak av større antall barn/elever ved tilflytting
- Tilrettelegging av undervisning når fysisk tilstedeværelse ikke er mulig, eller ved lengre bortfall/ustabil strøm

Bemanning

- Håndtering av
- Mottak av nye

Veileder

Samvirke med relevante myndigheter og fagressurser

- Kartlegging av relevante aktører og etablering av tydelige rutiner for varsling
- Tidlig involvering av statsforvalteren ved større hendelser i sektor, for å sikre tidlig informasjonsdeling i faglinjen opp til statlig nivå
- Beredskap for samarbeid om helhetlig oppfølging av utsatte barn og elever og deres familie
- Beredskap for kontakt med barn og elever utover digital undervisning/undervisning på alternativ lokasjon

Alternativ lokasjon

- Ved skade eller utilg
- Kapasitet for mottak
- Tilrettelegging av un
mulig, eller ved leng

[Forside](#) > [Kvalitet og kompetanse](#) > [Sikkerhet og beredskap](#)

Sikkerhet og beredskap

Å skape et trygt og godt barnehage- og skolemiljø er et viktig forebyggende tiltak som reduserer risikoen for uønskede hendelser. I tillegg må virksomhetseiere, barnehager og skoler jobbe konstant og løst med beredskap for å være forberedt på å håndtere alvorlige hendelser som likevel kan oppstå.

Veiledning til planer og
øvelser om sikkerhet
og beredskap

Tiltakskort for
handling og samarbeid
når dere er bekymret
for et barn eller en
ungdom

Varsling ved
bekymring for
radikalisering og
terrorplanlegging

— virker til Nordlands beste

Barnehage

Kunnskapsministeren Kari Nessa Nordtun (Ap) vil at **bøker og høytlesning** skal få mer plass i barnehagen, og at skjermen skal legges vekk. Hun vil derfor be om en oppdatering av rammeplanen for barnehagen.

Regjeringen har satt av 10 millioner kroner til flere bøker i barnehagene.

— virker til Nordlands beste

Finansiering private barnehager 01.08.2026

- Kommuner som fastsetter egne satser for 2026, skal indeksregulere tilskuddsgrunnlaget med kommunal deflator.
- Kunnskapsdepartementet har fastsatt en overgangsordning for barnehager som får redusert samlet tilskudd som følge av ny forskrift.
- Tilskuddssatser skal fastsettes i lokal forskrift. Fristen for å fastsette lokale forskrifter for tilskuddssats for tilskuddsåret 2027 er 30. november 2026.

Felles nettseminar med UDIR 17.august – digitalt. [Felles nettseminar med UDIR om nytt regelverk om finansiering av private barnehager | Statsforvalteren i Nordland](#)

Gratis kjernetid, og makspris i barnehage

Fra 1. august 2026 er inntektsgrensen for **gratis kjernetid** i barnehagen 692 465 kroner.

Foreldre skal ikke betale mer enn **maksprisen** for en barnehageplass. Fra 1. august 2025 er maksprisen satt til 1 200 kroner per måned.

For kommuner som ligger i sentralitetssone 5 og 6 i sentralitetsindeksen til Statistisk sentralbyrå, 2025 reduseres maksprisen her til 700 kroner fra 1.august 2025.

I Nordland gjelder dette alle unntatt: Bodø, Fauske, Sortland, Rana og Narvik

Tilskudd til støtte til grunnutdanning for ansatte i barnehager – tidligere ABLU

- Barnehageeiere kan søke om tilskudd for at ansatte kan ta **barnehagelærerutdanning samtidig som de er i jobb.**
- Det kan ikke søkes om tilskudd for ansatte i stillinger under 30 prosent.
- Du kan søke støtte for hele studieløpet, men du må søke hvert år.
- Styrer for privat barnehage som skal legge inn søknad. Barnehagekjeder kan ikke søke om tilskudd på vegne av sine medlemmer.
- I statsbudsjettet for 2026 er det satt av 112 millioner kroner

Frist 1.september.

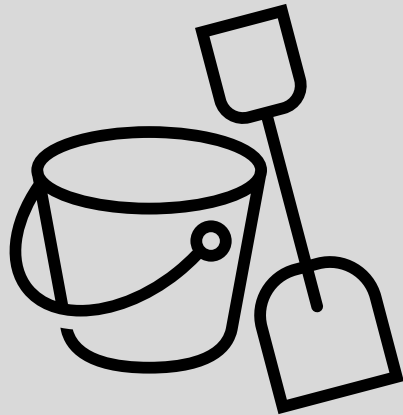
[Tilskudd til støtte til grunnutdanning for ansatte i barnehager | udir.no](https://www.udir.no/tilskudd-til-stotte-til-grunnutdanning-for-ansatte-i-barnehager)

Foto: Stockbilder

SFO

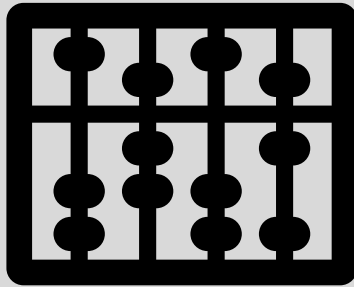
Alle elever på 1.-3. trinn har rett til 12 timers gratis SFO

Forskrifter må justeres

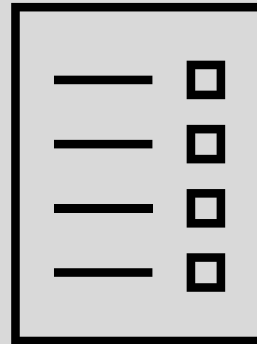

Læreplaner

Justert læreplan for
Matematikk 1.-10. trinn

I kraft fra 1. august 2026

Veiledende innholdslister i
samfunnsfag og musikk

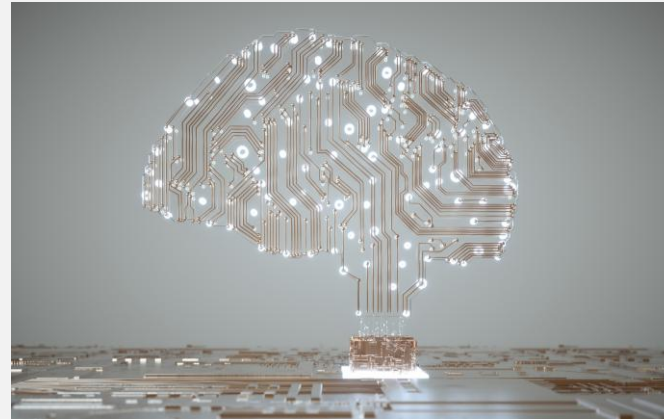
Nye fag og kryssløp i fag- og
yrkesopplæringen

Endringer i det digitale

For elever på 1.-4. trinn skal bruken av digitale enheter være særskilt varsom, og ikke dominere undervisningen.

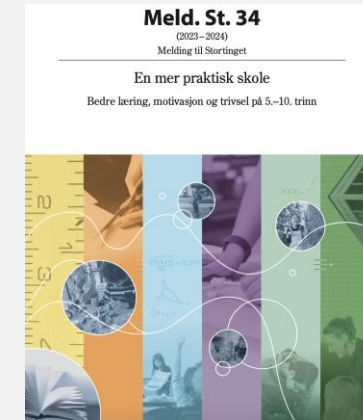

[Nye råd om bruk av kunstig intelligens på ulike trinn](#)

1-7

8-10

VGO

HUSK!

Veileder fjernundervisning i samisk

^ Innhold på denne siden

- ↳ Når kan fjernundervisning brukes?
- ↳ Ta ansvar tidlig og tilrettelegg før oppstart
- ↳ Avklar på hvilket samisk språk opplæringen skal gis
- ↳ Valg av tilbyder
- ↳ Sørg for praktisk tilrettelegging på skolen
- ↳ Planlegg fjernundervisning som en integrert del av elevens skolehverdag
- ↳ Unngå forsinket oppstart og informer hjemmet ved avvik
- ↳ Vurder opplæring i samiskspråklig miljø
- ↳ Kontakt statsforvalteren for veiledning og informasjon
- ↳ Sjekkliste for god tilrettelegging ved samisk fjernundervisning

OBS!

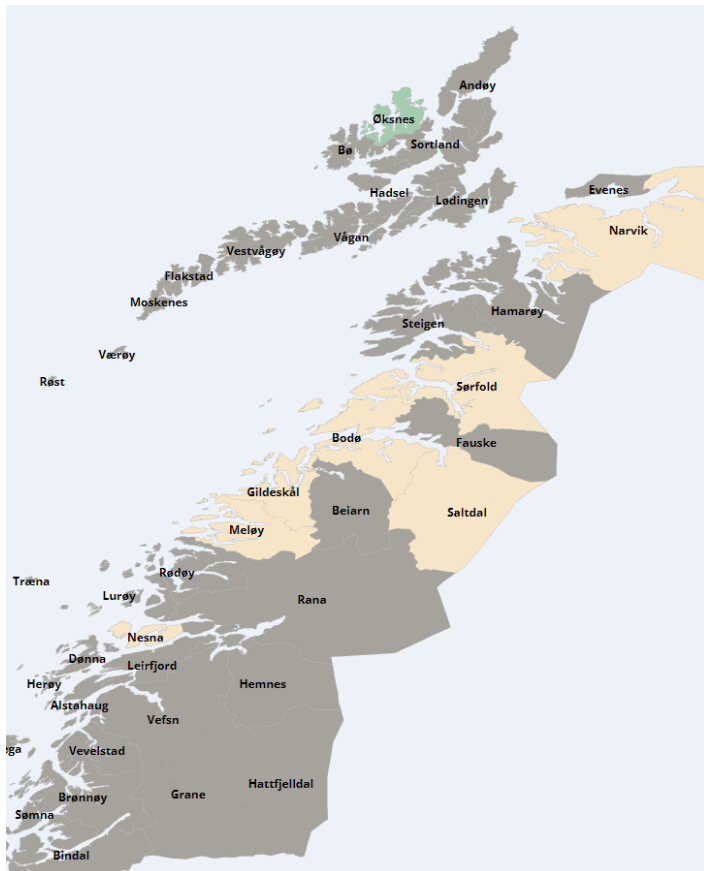
Vilkårene i Opplæringslova § 14-4 gjelder

Vilkårene for fjernundervisning

Opplæringsloven § 14-4 første ledd setter noen vilkår for når det kan gis fjernundervisning. Disse er «gode grunner» og at det må være «trygt og pedagogisk forsvarleg». Disse vilkårene må være oppfylt i alle tilfeller, også når det vurderes om en elev skal få fjernundervisning andre steder enn på skolen.

Nytt fjerde ledd i § 14-4

I område med låg busetnad og store avstandar kan fylkeskommunen tilby opplæring på vidaregåande trinn 1 og vidaregåande trinn 2 på yrkesfaglege utdanningsprogram med bruk av fjernundervisning i meir enn berre delar av opplæringa, så framtid fjernundervisninga blir gitt i kombinasjon med praksis og jamlege fysiske samlingar. I slike tilfelle kan elevane få fjernundervisning andre stader enn på skolen, så framtid fjernundervisninga blir mottatt i eigna lokale. Dei andre krava for bruk av fjernundervisning i denne paragrafen gjeld framleis.

§ 25-1 Behandling av personopplysninger

Ved skolebyte skal skolen dele personopplysninger som er nødvendige for å førebyggje oppførsel som i vesentleg grad går utover skolemiljøet til medelevane eller arbeidsmiljøet til dei tilsette.

§ 25-1 Behandling av personopplysninger

Ved skolebyte **skal** skolen dele personopplysninger som er nødvendige for å førebyggje oppførsel som i vesentleg grad går utover skolemiljøet til medelevane eller arbeidsmiljøet til dei tilsette.

Skolene skal i tillegg til fremmedspråk også tilby arbeidslivsfag.

Ikke lenger obligatorisk å tilby fordypning.

Overgangsordning fram til 1. august 2027

§ 1-9 opplæringsforskrifta

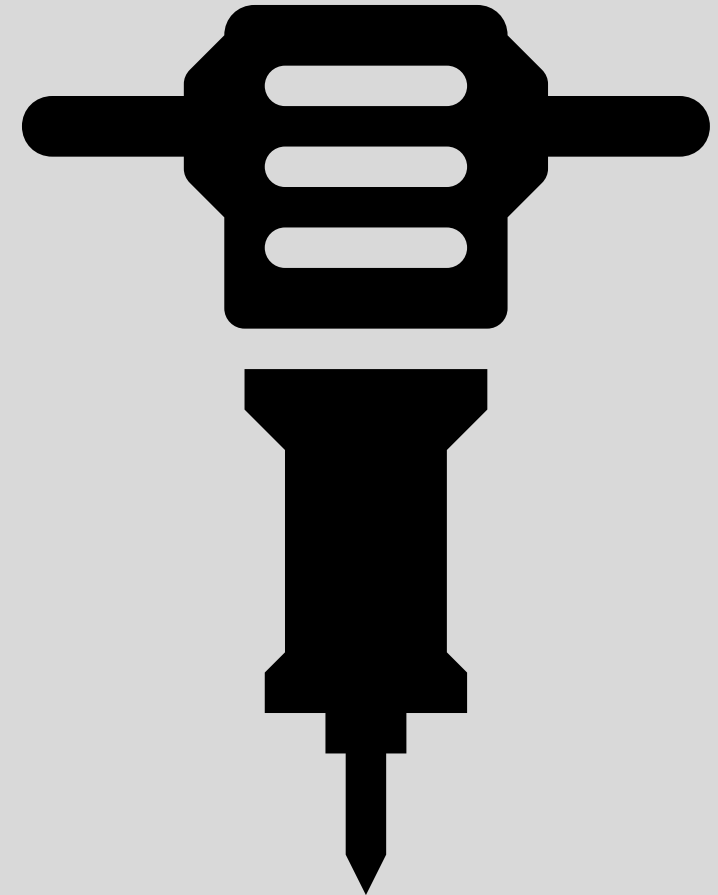

Foto: Stockbilder

Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at fråvær blir dokumentert kvart halvår. Dersom eleven er hos skolehelsetenesta, skal det ikkje bli rekna som fråvær frå opplæringa etter kapittel 9 i denne forskrifta.

§ 9-9 opplæringsforskrifta

Foto: Stockbilder

GSI

Nytt system for registrering – krever [Altinn tilgang](#)

- nå tilgangspakke, eller
- enkelttjeneste

Rapportene overføres til Statistikkbanken – gammel rapportløsning vil ikke være tilgjengelig

Ellers vil fristene være som før

[Registrer deg på vårt nettseminar](#)

Nasjonale prøver høsten 2026

Gjennomføringsperiode

31. August til 25.
september (uke 36-39)

25. September kl. 2359 er
alt stengt

Registrering

Alle elever på 5.- 8. og 9.
trinn skal legges inn i PAS
prøver - gruppevis

Leseprøven på 8. og 9.
trinn må enkelte oppgaver
scores manuelt

Alle registreringer og
scoringer må være fullført
innen 25. september kl.
2359

Tilrettelegging

Regning – kan få lest opp
teksten eller tekst -til tale

Lesing og engelsk –
påvist dysleksi eller
lesevansker kan få
lesestøtte – tekst til tale

Alle – utvidet tid eller
pauser, støtte fra lærer

Kartleggingsprøver høsten 2026

2. trinn - frivillig

31. August – 6. november

Gjennomføres enten vår (1. trinn) eller høst (2. trinn)

3. trinn obligatorisk

7. September – 16. oktober

Alle elevene skal registreres i PAS

HUSK!

På regning vil ikke alle elevene få opp del 2

Rektor kan vurdere fritak for elever med

- enkeltvedtak §11-6
- enkeltvedtak § 3-6

Ellers som nasjonale prøver

Nye prøver

Om oppdraget

Kunnskapsdepartementet (KD) har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å lage nye prøver med et læringsstøttende formål.

Utvalget for kvalitetsutvikling i skolen (NOU 2023:27) har beskrevet flere anbefalinger for nye læringsstøttende prøver. Vurderingene i Stortingsmeldingen om en mer praktisk skole bygger blant annet på anbefalingene fra NOUen.

— virker til Nordlands beste

✓ Kunnskapsgrunnlag og våre svar på deloppdragene

Nytt

^ Arbeidet foregår i ulike faser

Oppstarts- og utredningsfase (2025)

- Planlegge og innhente brukerinnsett
- Rekruttere lærere
- Orienterere partene
- Anbefaling til KD om hvordan vi kan fase inn nye prøver og fase ut nasjonale prøver

Utredning- og utviklingsfase (2026)

- Systematisere brukerinnsett
- Etablere og tilrettelegge for lærerne (faggruppen) som skal gi oss råd
- Delleveranse til KD i juni 2026, som også inkluderer råd fra faggruppen. Faggruppen er 13 lærere som vi har engasjert i utviklingen av de nye prøvene.

Utvikling- og testfase (2027)

- Vi skal jobbe med tidlig testing og pilotering av ulike konsepter.

Vi kommer tilbake med mer informasjon når vi er i gang med denne fasen.

Test- og innføringsfase:

- Vi vil komme tilbake med mer informasjon når vi er i gang med denne fasen.

Elevundersøkelsen høst 2026

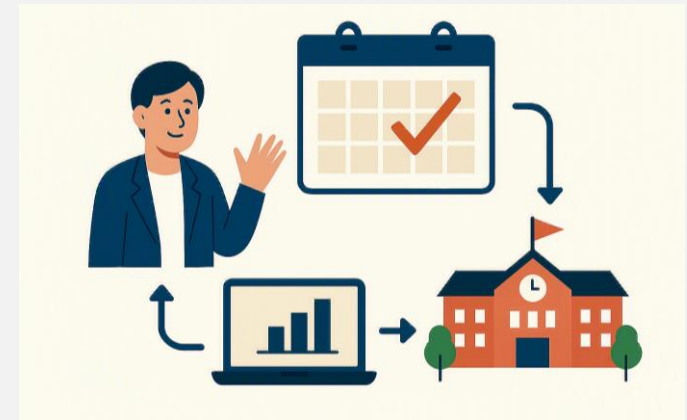

Gjennomføres 19/10-13/11
Webinar 14. oktober
Altinn tilgang

Lag en plan for
gjennomføringen

Tenk også på hvordan
resultatene kan se ut

Ny undersøkelse kommer

Inntil videre består denne

Kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og skole (og i videregående opplæring)

Kollektiv kompetanseutvikling i Nordland 2026 og videre

Under prinsipper for fordeling av tilskuddsmidler i Nordland § 9 finner du hoveddelen av ny langsiktig plan.

Samarbeidsforum ønsker tilbakemelding på de fire punktene

- fordeling mellom barnehage og grunnskole/FOV
- Fordeling mellom eier og UH/Kompetansemiljø
- Prioriterte tematiske områder
- Prioritering ved oversøking

Du finner muligheter for å gi tilbakemelding ved slutten av denne delen.

Frist for å gi tilbakemelding er 20. august.

Overordnede føring §§ 1, 2, 3 og 4	>
Prinsipper for fordeling av tilskuddsmidler i Nordland § 9	>
Saksgang § 11 (vil bli utviklet senere)	>
Samarbeidsforum i Nordland (Nytt forslag)	>
Fakta om barnehage og grunnskole/FOV i Nordland 202x	>

Ny nettside for Statsforvalteren

Statsforvalteren
Nordland

Om oss

Endre Statsforvalter ▼

🔍 Søk

Velkommen til Statsforvalteren i Nordland

Hvordan kan vi hjelpe deg?

Privatperson

Tjenester og informasjon til deg som privatperson

Kommuner og tjenesteaktører

Tjenester og informasjon til kommunen og andre tjenesteaktører

Næring/organisasjon

Tjenester og informasjon til bedrifter, næringer og organisasjoner

— virker til Nordlands beste

Aktiviteter høsten 2026/vår 2027

Åtte årstider – samiske perspektiver
CRPD

Bekymringsfullt skolefravær

Psykososialt barnehagemiljø

Barnehagemyndighet

Voksenopplæring

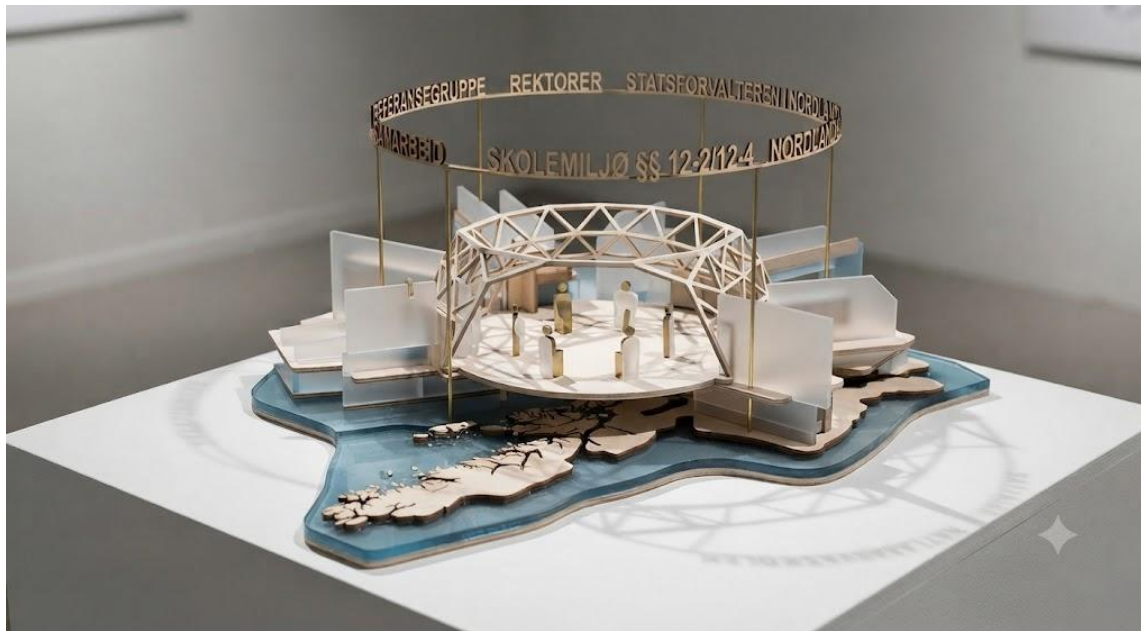
SKoleeierforum

Se mer informasjon på våre [kurs- og konferansesider](#)

Aktiviteter høsten 2026/vår 2027

Referansegruppe –rektorer

- Skolemiljø - §12-4 - aktivitetsplikten
- Ny arena for dialog mellom Statsforvalteren og rektorer
- 6 utvalgte rektorer fra hele Nordland
- Bli bedre kjent med utfordringene skolene står i skolemiljøsaker
- Erfaringsdeling
- Oppstart medio oktober 2026
- 5 samlinger i løpet av skoleåret

— virker til Nordlands beste

Oppvekstkonsferansen våren 2027

hvordan samhandle for å forebygge sosial ulikhet

31. Mars og 1. april

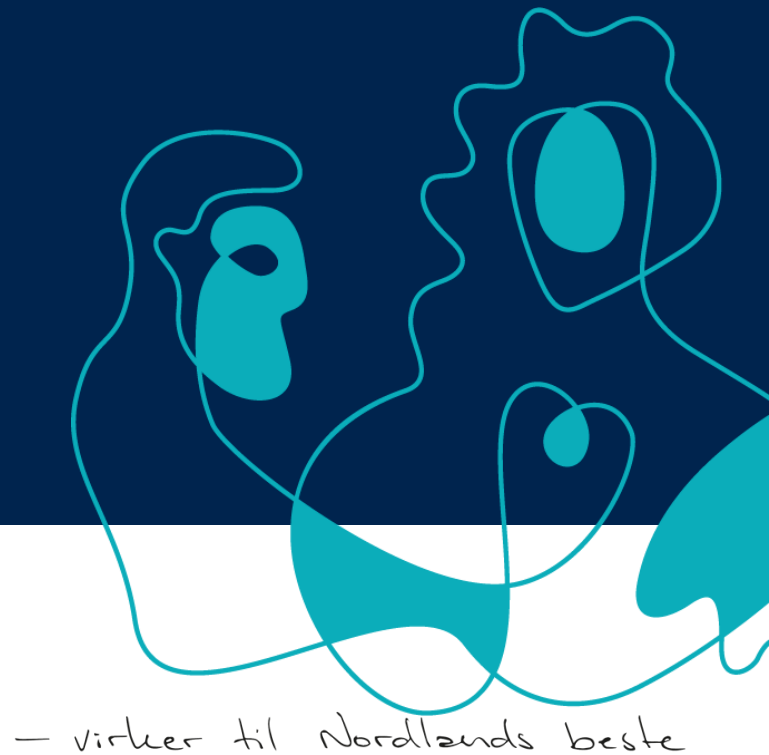

Forvaltningsrett og klagesaksbehandling

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Forvaltningsrett og klagesaksbehandling

- Hvorfor?
 - Varierende kompetanse om forvaltningsrett
 - Henvendelser fra foresatte om at det ikke fattes enkeltvedtak
 - Mangler i oversendelser fra kommunen til Statsforvalteren
- Påminnelse før nytt skole- og barnehageår.
- Fokus på enkeltvedtak og klagesaksbehandling

Forvaltningsloven

Kommunale barnehager og skoler (også fylkeskommunale)

- Fvl. § 1, første ledd første setning:
- «Loven gjelder den virksomhet som drives av forvaltningsorganer når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov. Som forvaltningsorgan reknes i denne lov et hvert organ for stat eller kommune.»

Private barnehager og privatskoler

- Fvl. § 1, første ledd andre setning:
- «Privat rettssubjekt regnes som forvaltningsorgan i saker hvor det treffer enkeltvedtak eller utferdiger forskrift.»

Når skal det fattes enkeltvedtak?

- Vanskelig å komme med en helt uttømmende liste
- Kontrollspørsmål:
 1. Skal det tas en avgjørelse? Er avgjørelsen utøving av offentlig myndighet?
 2. Gjelder avgjørelsen noens rettigheter eller plikter?
 3. Retter avgjørelsen seg mot en eller flere bestemte personer, og ikke generelt mot alle?

Eksempler på enkeltvedtak i barnehagen

- Spesialpedagogisk hjelp
- Rett til skyss for barn med spesialpedagogisk hjelp
- Barn med nedsatt funksjonsevne
- Tegnspråkopplæring
- Godkjenning av barnehager
- Opptak
- Kommunalt tilskudd til private barnehager*
- Foreldrebetaling
- Pålegg fra myndighet til barnehage om å rette uforsvarlige eller ulovlige forhold
- Dispensasjon fra pedagognorm, utdanningskrav og krav om norskferdigheter

Eksempler på enkeltvedtak i skolen

- Skolebytte
- Bortvisning
- Skyss og innlosjering
- Reisefølge og tilsyn
- Tvunget skolebytte
- Skoleplassering («innskriving»)
- Individuelt tilrettelagt opplæring
- Samisk opplæring
- Permisjon fra opplæring
- Ekstra skoleår
- Fritak fra opplæringsplikt: hoppe over, delvis og helt fritak
- Tegnspråk
- Særskilt språkopplæring
- Punktskrift
- Fritak fra opplæring religion
- Tvunget skolebytte
- Skoleplikt etter tilsyn med hjemmeundervisning
- Standpunktkarakterer, sluttvurderinger
- Inntak (privatskoler og videregående skoler)

Enkeltvedtak skal...

- ✓ være skriftlig.
- ✓ inneholde en begrunnelse.
- ✓ inneholde informasjon om klagerett og rett til partsinnsyn.

Begrunnelsen

- I vedtaket må dere skrive noe om *hvorfor dere har bestemt noe og hvordan dere kom frem til dette*.
- Begrunnelsen må inneholde:
 - Reglene som vedtaket bygger på.
 - Gjengi innholdet av reglene eller den problemstillingen vedtaket bygger på.
 - De faktiske forholdene vedtaket bygger på.
 - De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn

Hvordan ser et enkeltvedtak ut?

1. Hva som er søkt om eller som kommunen vil vedta
2. Det **rettslige grunnlaget**
3. De **faktiske forholdene** i saken
 1. Hva foreldrene beskriver
 2. Barnets stemme
 3. Skolen/barnehagen/fylkeskommunen/kommunes undersøkelser
 4. Annen relevant beskrivelse av situasjonen
4. Hvordan kommunen **vurderer** dokumentasjonen opp:
 1. Vilkårene i loven
 2. Barnets beste-vurderingen
 3. Andre relevante hensyn
 4. Konklusjon
5. Informasjon om klageadgang og retten til å se sakens dokumenter

Klagen

- Klagen skal:
 - Sendes til forvaltningsorganet som har fattet vedtaket
 - Være undertegnet
 - Nevne vedtaket som påklages
 - Nevne den endringen som ønskes
- Om nødvendig: opplysninger om klagerett og om overholdelse av klagefrist.
- Bør nevne «de grunner klagen støtter seg til», men må ikke

Dere må vurdere klagen - saksforberedelse

- Når dere får en klage må dere:
 - vurdere om klagen skal behandles eller avises
 - foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Er det behov for mer informasjon?
- Dere kan oppheve vedtaket eller endre vedtaket hvis det er grunnlag for det. Har dere vurdert riktig?
- Hvis dere opprettholder vedtaket deres, skal klagen sendes til klageinstans. Husk kopi til klager!

Klageinstans

- Som hovedregel er Statsforvalteren klageinstans for enkeltvedtak i barnehage- og skolesektoren, men det finnes unntak.
- Ved delegering: avklar hvem som skal sende saken til klagebehandling

Oversendelse av klagesak. Hva trenger vi?

- Det påklagde enkeltvedtaket
- Partens klage
- Kommunens svar på det klager er uenig i
- Hvis det finnes: partens søknad (f.eks. om skolebytte)
 - Kan være en e-post
- Annen dokumentasjon som er innhentet i forbindelse med klagebehandlingen
 - F.eks. uttalelse fra PPT, legeerklæringer, bilder av skoleveien osv.

Hva skjer etter klagebehandling hos oss?

- Forvaltningsloven § 34 fjerde ledd:
- Statsforvalteren kan selv treffe nytt vedtak.
 - Underinstansen skal i disse tilfellene **ikke** fatte et nytt vedtak selv. Da er vårt vedtak endelig, og kommunen og parten må forholde seg til dette.
- Vi kan også oppheve og returnere saken tilbake til underinstansen for helt eller delvis ny behandling.
- Hvis ikke noe av dette er aktuelt, stadfester vi kommunens vedtak.

Registrer deg på temamøte

4 → 8. oktober

5 → 3. desember

Lykke til med barnehage- og
skolestarten!

Eirik Arntsen/Statsforvalteren i Nordland

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlândia Stáhtaháldadiddje

